

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. III. Corollaria præcedentis doctrinæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

dicebamus, cognitionem futurorum contingentium in testimonio Dei dicentis, & revelantis ea, non procedere à scientia supernaturali Christo infusa, sed à lumine prophetico, quod à lumine gloriæ, & à scientia infusa distinguitur, per hoc quod lumen gloriæ creaturas in divina essentia ut in causa cognoscit, scientia infusa illas in seipsis contemplatur, lumen autem propheticum, testimonio Dei extincto innititur.

S. III.

Corollaria precedentis doctrine.

134. **E**X dictis colligitur primò, objectum scientiæ infusæ animæ Christi, esse ens creatum, prout in se supernaturaliter cognoscibile.

Paret hoc corollarium: Nam scientia infusa animæ Christi attingit omne ens creatum supernaturaliter in seipso: Ergo sub aliqua ratione omni enti creato communi: Sed non est alia assignabilis, nisi ratio entis creati, ut cognoscibilis in se supernaturaliter: Ergo hæc est objectum specificativum scientiæ infusæ animæ Christi.

135. Colligitur secundò, scientiam per se infusam animæ Christi, esse unum specie habitum: Nam ut ait S. Thomas in 1. dist. 14. quæst. 1. art. 3. quæst. 4. ad 3. *Non qualibet specierum diversitas facit habitum diversum, aliis oportet quod, quot sunt res, tot essent scientiæ: sed diversitas specierum, quæ non reducuntur ad eundem modum cognitionis secundum genus:* Sed diversitas specierum infusarum animæ Christi reducitur ad eundem modum cognitionis secundum genus, nempe ad modum cognoscendi supernaturaliter ens creatum in seipso, cum ratio entis creati, ut cognoscibilis in se supernaturaliter, sit objectum scientiæ infusæ animæ Christi, ut superiori corollario dicebamus: Ergo scientia infusa animæ Christi est unus specie habitus. Nec obstat quod S. Thomas hic art. 6. ad finem corporis sic dicat: *Et ideo scientia indita anima Christi fuit distincta secundum diversos habitus;* loquitur enim de scientia infusa, non pro eo quod dicit in recto, sed pro eo quod importat de connotato, & in obliquo, species scilicet intelligibiles, concurrentes activè, ut exponunt Medina, Aravius, & alij Recentiores Thomistæ, ex Bergomensis in tabula aurea dubio 12. & 16. ubi hæc distinctione conciliat id quod D. Thomas ait hic art. 6. cum eo quod in tertio libro sententiarum docuerat.

136. Colligitur tertio, scientiam infusam animæ Christi distingui à lumine gloriæ, à lumine prophetico, à nostra Theologia, & ab habitu prudentiæ supernaturalis.

Probatur breviter: Habitus & potentiæ distinguuntur per objecta: Sed objectum scientiæ infusæ animæ Christi, distinctum est ab objectis prædictorum habituum: Ergo ab illis essentialiter distinguitur. Major patet, Minor probatur. Objectum luminis gloriæ est divina essentia ut in se clarè & intuitivè cognita, objectum luminis prophetici est ens supernaturale, cognoscibile ratione divini testimonij, seu revelationis Dei evidentis vel obscuræ: objectum Theologiæ est Deus, ut subsans revelationi virtuali & mediata: prudentia verò infusa, circa agibilia ut proprium objectum versatur: Sed ens creatum, prout in se supernaturaliter cognoscibile, ab illis objectis distinguitur: Ergo objectum scientiæ infusæ animæ Christi, distinctum est ab objecto luminis gloriæ,

A luminis prophetici, Theologiæ, & prudentiæ supernaturalis.

Colligitur quartò, scientiam infusam animæ Christi, non fuisse discursivam, quoad acquisitionem; bene tamen, quantum ad usum, potuisse sequi intellectum Christi eà uti discurrendo.

Prima pars hujus corollarij patet, cum enim hæc scientia fuerit divinitus indita, ideoque infusa appelletur, non fuit acquisita per discursum, nec inventionem humanam comparata. Secunda verò, quam Suarez, Vazquez, Delugo, & alij Recentiores negant, est D. Thomæ hic art. 3. ubi docet, quod licet hæc scientia non fuerit discursiva, quoad acquisitionem, fuit tamen discursiva, quoad usum, & quod intellectus Christi eà uti potuit discurrendo. Ratio etiam id suadet: Discursus enim consistit in diversis cognitionibus, quarum una ex alia deducitur: Sed licet anima Christi per habitum scientiæ infusæ potuerit intelligere modo quo intelligunt Angeli, nempe uno actu cognitionis, essentiam & proprietates, quæ repræsentantur per unam speciem infusam; quia tamen iste habitus fuit quoad usum illius voluntati subiectus, potuit, pro voluntatis arbitrio, illo utendo, elicere unam cognitionem non adequatam cum repræsentatione speciei, per quam sola essentia cognosceretur, & aliam ad solas proprietates terminatam; & consequenter potuit essentiam & proprietates distinctis cognitionibus, quarum una ex alia deducitur, intelligere: Ergo potuit anima Christi uti scientiâ infusâ discurrendo. Unde licet in Angelis sit unicus duntaxat modus intelligendi sine discursu, qui modus, cum sit necessarius, non potest immutari; tamen in Christo est duplex modus intelligendi per scientiam infusam; ut enim convenit cum Angelis, habet eundem intelligendi modum; in quantum verò homo & viator, habet modum connaturalem intelligendi naturæ humanæ, nempe cum discursu, potestque alterutrum eligere, & illo uti per scientiam infusam. Unde Matth. 21. probavit discurrendo se majorem esse Davide, dicens: *Quomodo si filius ejus est, vocat eum Dominum &c.* Qui discursus non potuit esse nisi à scientia infusa, cum per scientiam acquisitam anima Christi mysteria supernaturalia non cognoverit.

Dices: Per speciem immediatam objecti, non potest illius cognitio ex alia cognitione deduci: Sed Christus per habitum scientiæ infusæ, omnia illius objecta cognovit per species immediatas illorum, cum per talem scientiam res creatas extra verbum in seipsis cognosceret: Ergo non potuit utendo habitu scientiæ infusæ, unam cognitionem ex alia deducere, nec proinde discurrere.

Respondeo negando Minorem, & ad illius probationem dico, quod licet Christus per scientiam infusam res creatas extra verbum cognosceret, subindeque eas cognosceret immediate immediatione excludente essentiam divinam, ut medium, non tamen per exclusionem omnis medij; species enim quæ Christus per scientiam infusam cognoscit essentiam substantiæ creatæ, habet rationem medij, in quo & per quod cognoscit proprietates quæ ab illa profluunt, unde licet tales proprietates quidditative, & ut sunt in se, per talem scientiam cognoscantur, non tamen sunt per se notæ, sicut ipsa essentia, sed per aliud, nempe per essentiam cujus sunt proprietates; alioquin per habitum scientiæ infusæ Christus nullum objectum scientificè & demonstrativè cognosceret, subindeque talis habitus non esset scientia, sed intelli-

H H h iij

gentia, seu habitus primorum principiorum, qui solum veritates indemonstrabiles & medio carentes attingit.

139. Colligitur quintò, Christum per scientiam infusam potuisse intelligere sine conversione ad phantasmata, vel cum conversione ad illa, pro voluntatis arbitrio.

Probat: Christus habebat duplicem modum intelligendi, alterum communem Angelis & beatis, ut comprehensor; alterum communem hominibus, ut viator: Atqui per primum erat omnino independens à phantasmatibus; tum quia habebat species infusas à Deo, sicut Angeli; tum etiam quia habebat dominium supra suum corpus, ut beati: Ergo ex eo capite non debebat necessariò uti phantasmatibus. Similiter ut viator habebat communem modum intelligendi cum aliis hominibus, utendo sensibus & phantasmatibus: Ergo ex eo capite poterat se convertere ad phantasmata, ut in ipsis rebus, velut in speculis & exemplis, videret quæ per scientiam infusam cognoscebat.

140. Confirmatur: Quia scientia per se infusa, etsi supernaturalis sit, fuit tamen in modo operandi proportionata naturæ humanæ, & modo naturali cognoscendi intellectus humani, qui est per discursum intelligere, potuit Christus illà uti discurrendo, ut præcedenti corollario ostensum est: Atqui etiam modus connaturalis intelligendi animæ corpori unitæ, est intelligere speculando phantasmata, & convertendo se ad illa: Ergo eadem ratione Christus potuit uti scientiâ infusâ, convertendo se ad phantasmata. Quod ut magis percipiat, & argumento quod in contrarium fieri posset occurratur.

141. Notandum est cum D. Thoma in 3. dist. 14. quæst. 1. art. 3. quæstiunc. 3. quod intellectus habet se ad phantasmata dupliciter: Vno modo sicut accipiens à phantasmatibus scientiam quod est in illis qui nondum scientiam habent secundum motum qui est à rebus ad animam. Alio modo secundum motum, qui est ab anima ad res, in quantum phantasmatibus utitur quasi exemplis, in quibus inspicit quod considerat, cuius tamen scientiam prius habebat in anima. Quamvis ergo scientia infusa animæ Christi non posset primo modo à phantasmatibus dependere, cum ab illis non posset species accipere, eò quod species tali scientiæ deservientes habitæ sint per infusionem; bene tamen secundo modo, potuit enim Christus uti tali scientiâ, ponendo species super phantasmata, & in ipsis phantasmatibus objectum sensibile inspicendo, quod aliàs in seipso poterat per tales species cognoscere. Sicut ille qui potens aliquid objectum videre in seipso, voluntariè visum ad speculum applicat, illudque in speculo intuetur.

242. Colligitur sextò, scientiam infusam animæ Christi, non fuisse semper in actuali consideratione omnium objectorum ad quæ poterat se extendere, imò nec fuisse necessariò cum cognitione actuali alicujus objecti conjunctam; quia licet talis habitus esset supernaturalis & infusus, fuit tamen voluntati humanæ Christi, quantum ad usum subiectus; eo modo quo habitus charitatis, licet sit supernaturalis, subditur tamen nostræ voluntati quantum ad applicationem & usum; unde sicut habitu charitatis utimur quando volumus, & quantum volumus; ita & anima Christi utebatur scientiâ infusâ quando volebat, & per ipsam ea solum objecta considerabat, ad quorum considerationem illam applicabat.

A Colliges septimò, scientiam infusam Christi, esse quidem superiorem scientiâ Angelorum, non solum quantum ad claritatem & certitudinem, sed etiam quantum ad numerum scitorum, cum per eam Christus cognoscat plura mysteria gratiæ, & futura contingentia, nec non occultas cordium cogitationes, quæ Angelis non revelantur, ut constat ex dictis art. 4. Esse tamè scientiâ angelicæ inferiorem, quantum ad modum cognoscendi qui est naturalis animæ humanæ, nempe modum cognoscendi per discursum, & per conversionem ad phantasmata, ut ait S. Thomas art. 4. & quantum ad species quibus utitur; quia, ut idem S. Doctor art. 6. docet, species animæ Christi infusæ, sunt minds universales, quam species Angelis inditæ; quia sunt commensurate intellectui humano Christi, qui non est ita perfectus sicut intellectus angelicus.

DISPUTATIO XVIII.

De scientia Christi acquisita.

Ad quæst. 12. D. Thomæ.

P Ostquam S. Doctor de scientia beata & infusa animæ Christi disseruit, ut totum de scientia Christi Tractatum persolvat, agit de scientiâ à Christo acquisita, circa quam pauca occurrunt, articulis sequentibus discutienda.

ARTICVLVS PRIMVS.

Verum præter scientiam beatam, & infusam, constituenda sit in anima Christi Domini scientia per se acquisibilis?

§. I.

Quibusdam præmissis conclusio affirmativa statuitur.

N Otandum primò: quod scientia per se acquisibilis illa dicitur, quæ tamen de facto à Deo aliquando infundatur (qualiter omnes scientias naturales fuisse Adamo in primo conditionis instanti infusas, docet D. Thomas 1. p. quæst. 94. art. 3.) per se tamen & connaturaliter petit nostris actibus acquiri; ad differentiam scientiæ infusæ per se, cui vel repugnat essentialiter nostris actibus acquiri, vel licet possit de potentia absoluta illis effici, per se tamen & connaturaliter petit per infusionem haberi.

E Notandum secundo: hic solum nos inquirere, an in Christo fuerit scientia quæ per se & ex natura sua ab homine acquisibilis est. Utrum verò Christus eam per accedens habuerit per infusionem, sicut Adamus, vel illam de facto propriis actibus sibi comparaverit, sicut nos eam acquirimus, dicemus articulo sequenti. His præmissis, pro resolutione difficultatis propositæ,

Dico breviter: constituenda est in anima Christi Domini scientia ex genere suo acquisita. Ita communiter docent Theologi cum S. Thoma supra quæst. 9. art. 4. excepto Richardo; licet enim pro opposita sententia referantur D. Bonaventura, Scotus, Gabriel, & Durandus; illi tamen